

Bilag 3.

Kommissorium for evaluering af virkemidlet forskningsprojekter

1 Baggrund

En af hovedopgaverne for Det Frie Forskningsråd er at støtte dansk forskning baseret på forskernes egne initiativer ved at give støtte til konkrete forskningsaktiviteter. En central type virkemidler til at indfri denne opgave er forskningsprojekter. I 2008 blev der i alt bevilget 680 mio. kr. til mindre og større forskningsprojekter, og disse to virkemidler tegnede sig således for 36 procent af bevillingerne og 61 procent af det bevilligede beløb i Det Frie Forskningsråd i det pågældende år. I perioden 2001 til 2008 er der uddelt omkring 2.600 bevillinger til en samlet sum af 3,6 mia. kr. i løbende priser. Der er således tale om en type virkemiddel, der samlet set tegner sig for en betydelig del af de konkurrenceudsatte offentlige forskningsudgifter.

Der har i flere sammenhænge været efterspurgt viden om, hvorvidt udbyttet af store bevillinger er relativt større end udbyttet af små bevillinger. Bevillinger til mindre og større forskningsprojekter varierer i relation til beløbsstørrelse. I 2008 varierede beløbsstørrelsen således fra 0,7 mio. kr. til 14,5 mio. kr. En evaluering af forskningsprojekter vil således også kunne sætte fokus på, om der er en relativ forskel på udbyttet af små og store bevillinger.

2 Formål

Resultaterne af de enkelte forskningsprojekter vurderes i dag i forbindelse med slutrapporteringen. Bevillingshaver indsender i den forbindelse en faglig afrapportering, der vurderes af et medlem af det forskningsråd, der har givet bevillingen. Der er imidlertid grundlag for en mere systematisk og samlet viden om anvendelse af og resultater af dette virkemiddel.

Evalueringen skal derfor bidrage med viden om virkemidlerne, særligt – idet omfang det er muligt – med viden om effektiviteten af henholdsvis mindre og større forskningsprojekter. Formålet med evalueringen er på denne baggrund dels at skabe et bedre grundlag for at prioritere og udvikle forskningsrådenes virkemidler, dels at skabe synlighed om resultaterne af en betydelig del af forskningsrådenes bevillinger.

Evalueringen skal vurdere udbyttet af henholdsvis mindre og større forskningsprojektbevillinger i de forskellige faglige forskningsråd. Derudover skal evalueringen belyse, hvordan bevillingsmodtagerne anvender bevillingerne. Konkret skal evalueringen svare på følgende spørgsmål:

30. maj 2010

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Bredgade 40
1260 København K
Telefon 3544 6200
Telefax 3544 6201
E-post fi@fi.dk
Netsted www.fi.dk
CVR-nr. 1991 8440

Sagsbehandler
Claus Beck-Tange
Tobias Høygaard Lindeberg
Telefon 3544 6203
Telefax 3544 6201
E-post tohl@fi.dk

Sagsnr. 10-084709
Dok nr. 1404291
Side 1/3

- Hvilke resultater har bevillinger medført (jf. afsnit 4)?
- Hvilke krav har der i perioden været skrevet ind i opslagene i relation til virkemidlet, og hvilken betydning har disse krav haft for bevillingens anvendelse og resultat?
- Hvilke specifikke forskningsaktiviteter finansieres som led i udmøntningen af forskningsprojekter inden for de forskellige forskningsråd?

3 Genstandsfelt

Der er forskellige versioner af virkemidlet forskningsprojekter i de forskellige faglige forskningsråd. De kan overordnet inddeles i to typer, der begge er omfattet af evalueringen:

- Mindre forskningsprojekter. Disse forskningsprojekter er mindre i den forstand, at de enten gives til én forsker (individuelle forskningsprojekter) eller i den forstand, at de beløbsmæssigt er relativt små. Denne type virkemidler er blevet slået op som: forskningsprojekter og individuelle forskningsprojekter samt projekter og rammebevillinger.
- Større forskningsprojekter. Disse forskningsprojekter er større, i den forstand at de enten involverer flere forskere (kollektive forskningsprojekter), eller beløbsmæssigt er relativt store. Denne type virkemidler er blevet slået op som: større, store og kollektive forskningsprojekter samt rammebevillinger og rammeprogrammer.

Evalueringen dækker bevillinger givet til mindre og større forskningsprojekter i perioden 2001-2008. Det er dog ikke alle evalueringsspørgsmål, som er relevante i relation til alle bevillinger, idet nogle bevillinger fx ikke er afsluttet, mens andre er. Dette forhold vil der blive taget højde for i evalueringen.

4 Evalueringsgrundlag

Af lov om forskningsrådgivning m.v. fremgår det, at forskningsrådssystemet blandt andet skal styrke forskningskvaliteten, og at Det Frie Forskningsråd skal støtte dansk forskning baseret på forskernes egne initiativer. Det må forventes, at resultaterne af forskningen i et videnskabeligt perspektiv udmærker sig i forhold til sammenlignelig dansk forskning generelt.

I forhold til hvilke specifikke forskningsaktiviteter der er finansieret som led i udmøntningen af de konkrete bevillinger, vil det fx blive undersøgt, hvor stor en andel af bevillingen som er gået til VIP- og TAP-løn, drift mv. samt om bevillingen fx også har været brugt til at finansiere ph.d.-stipendier, postdoc-stipendier, apparatur mv.

I forhold til resultaterne af bevillingerne vil der blive inddraget en bred forståelse af forskningskvalitet, herunder blandt andet publicering, netværksdannelse, internationalt samarbejde, nye bevillinger, betydning for forskningsbaseret uddannelse, og identifikation af nye vigtige forskningsspørgsmål. I forhold til spørgsmålet om forskelle på større og mindre bevillinger skal spørgsmålet om projektet samlede finansiering inddrages – det vil sige at en evt. supplerende af rådernes bevilling skal indgå i evalueringen.

Evalueringen skal desuden inddrage vurderinger af om, der er forskel på risikoprofilen for henholdsvis større og mindre forskningsprojekter.

Evalueringen vil primært blive baseret på bevillingshavernes egne vurderinger. I det omfang det viser sig muligt, vil evalueringen endvidere indeholde effektvurderinger baseret på sammenligning med relevante referencegrupper.

5 Dataindsamlingsmetoder

Evalueringen skal baseres på følgende metoder:

- Med henblik på en beskrivelse af virkemidlerne og eventuelle ændringer i disse over tid gennemføres en analyse af rådernes opslag.
- Med henblik på at få et overblik, over hvem der søger og modtager forskningsprojekter i de forskellige faglige forskningsråd, skal der gennemføres en analyse af ansøgere og bevillingsmodtagere på baggrund af oplysninger i Forsknings- og Innovationsstyrelsens database over ansøgninger.
- Med henblik på at opnå generaliserbar viden om bevillingens betydning, herunder i relation til anvendelse og resultater, skal der gennemføres en spørgeskemaundersøgelse blandt bevillingsmodtager.
- Med henblik på at opnå en nuanceret beskrivelse af forskningsprojekternes udmøntning, anvendelse og resultat skal der gennemføres kvalitative casestudier/interviews af udvalgte forskningsprojekter samt med et antal nuværende eller eventuelt tidligere rådsmedlemmer.
- Med henblik på at få mere viden om betydningen af at modtage en bevilling fra de faglige forskningsråd til et forskningsprojekt, kan der, hvis datagrundlaget tillader det, gennemføres sammenlignende undersøgelser af dem, som har modtaget en bevilling. Denne gruppe kan sammenholdes med relevante referencegrupper i relation til fx publicering, lønudvikling, karrierer mv.

6 Organisering

Evalueringen skal gennemføres af en eller flere parter med dokumenteret kompetence i forhold til de dataindsamlingsmetoder, der beskrives i dette kommissorium. Desuden skal evaluatoren have indsigt i forskningspolitik og i forskellene mellem forskellige hovedområders forskningstraditioner.

Da evalueringen ikke skal belyse den specifikke faglige kvalitet af den udførte forskning, gennemføres evalueringen uden en ekspertgruppe. Kvaliteten belyses alene gennem indikatorer, jf. afsnit 4.

7 Afrapportering og opfølgning

Evalueringen skal resultere i en rapport, der indeholder resumé, analyse og hovedkonklusioner og klart redegør for identificerede problemer og potentialer. Rapporten forventes publiceret i den første halvdel af 2011.

Rapporten skal afrapportere i forhold til de forskellige råds forskellige forskningsprojektvirkemidler. Der skal ikke indgå en evaluering af de enkelte projekter.

Som opfølgning på evalueringen forventer Forsknings- og Innovationsstyrelsen at indhente kommentarer fra dem, som eventuelle anbefalinger er rettet mod, eller som er ansvarlige for eventuelle udfordringer, der identificeres i evalueringen.

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Side 4/4